

DOPORUČENÍ RADY**ze dne 13. července 2018****k národnímu programu reforem Kypru na rok 2018 a stanovisko Rady k programu stability Kypru z roku 2018**

(2018/C 320/12)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik ⁽¹⁾, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy ⁽²⁾, a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 22. listopadu 2017 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2018. Náležitě přitom zohlednila evropský pilíř sociálních práv vyhlášený Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Priority této roční analýzy potvrdila dne 22. března 2018 Evropská rada. Dne 22. listopadu 2017 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 rovněž zprávu mechanismu varování, ve které je Kypr uveden mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne Komise přijala rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Evropská rada potvrdila dne 22. března 2018. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ⁽³⁾ (dále jen „doporučení pro eurozónu“) přijala Rada dne 14. května 2018.
- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Kypr jakožto členský stát, jehož měnou je euro, měl zajistit, aby doporučení pro eurozónu, jak je promítnuto do níže uvedených doporučení č. 1, 3 a 5, bylo plně a včas provedeno.
- (3) Dne 7. března 2018 byla zveřejněna zpráva o Kypru pro rok 2018. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Kypr učinil v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 11. července 2017 ⁽⁴⁾, v přijímání opatření v návaznosti na jemu určená doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů Kypru v rámci

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Úř. věst. C 179, 25.5.2018, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 261, 9.8.2017, s. 1.

strategie Evropa 2020. Součástí zprávy byl rovněž hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011, jehož výsledky byly taktéž zveřejněny dne 7. března 2018. Komise na základě své analýzy dospěla k závěru, že se Kypr potýká s nadměrnou makroekonomickou nerovnováhou. Především je velmi důležité, aby řešil velké „stavové“ nerovnováhy v podobě převisu soukromých, veřejných a vnějších dluhů a vysokou míru nespálených úvěrů.

- (4) Dne 19. dubna 2018 předložil Kypr národní program reforem na rok 2018 a dne 30. dubna 2018 program stability na rok 2018. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.
- (5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země byla zohledněna při programování evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESI fondy“) na období 2014–2020. V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁽¹⁾ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost ESI fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí.
- (6) Na Kypr se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a pravidlo pro zadlužení. Ve svém programu stability z roku 2018 plánuje kyperská vláda z hlediska nominálního salda rozpočtový přebytek v roce 2018 ve výši 1,7 % HDP a mírně pod 2 % HDP během programového období. Dosažení střednědobého rozpočtového cíle v podobě vyrovnaného rozpočtu ve strukturálním vyjádření se plánuje během let 2018–2021. Podle programu stability z roku 2018 se po snížení na přibližně 97,5 % HDP v roce 2017 očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP dosáhne 105,6 % v roce 2018 a poté do roku 2021 vytrvale klesne na 88 %. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vycházejí, je realistický. Rizika spojená s makroekonomickými předpoklady představenými v programu stability jsou vychýlená směrem dolů a jsou spojena především s vysokým podílem úvěrů v selhání ve finančním sektoru.
- (7) Rada dne 11. července 2017 Kypru doporučila, aby v roce 2018 dále plnil střednědobý rozpočtový cíl. To je v souladu s maximální nominální mírou růstu čistých primárních výdajů vládních institucí⁽²⁾ ve výši 1,9 % v roce 2018, což odpovídá povolenému zhoršení strukturálního salda o 0,4 % HDP. Na základě prognózy Komise z jara 2018 se předpokládá, že strukturální saldo zaznamená přebytek ve výši 0,8 % HDP v roce 2018 a v roce 2019 ve výši 0,5 % HDP, což je nad střednědobým rozpočtovým cílem. Předpokládá se, že Kypr v roce 2018 dodrží přechodné pravidlo pro zadlužení a v roce 2019 pravidlo pro zadlužení. Celkově se Rada domnívá, že Kypr by podle projekcí měl ustanovení Paktu o stabilitě a růstu v letech 2018 a 2019 dodržet. Zároveň by měl být pečlivě sledován vývoj výdajů v krátkodobém a střednědobém horizontu, zejména s ohledem na možná budoucí rizika pro stabilitu příjmů.
- (8) Navzdory nedávnému úsilí týkajícímu se služeb elektronické veřejné správy (eGovernment), kvality právních předpisů a mobility pracovníků, je nadále problémem neefektivnost veřejné správy, jež má dopad na podnikatelské prostředí. Stále se čeká na klíčové legislativní návrhy, jež by měly zmíněný problém řešit. Jejich součástí jsou návrhy zákonů o reformě veřejné správy a místních správ. Slabiny správního rámce pro státem vlastněné subjekty by mohly usnadnit nárůst veřejných podmíněných závazků a bránit investiční kapacitě do základních veřejných služeb, jako jsou telekomunikace a energetika. Omezení mzdových nákladů ve veřejném sektoru významným způsobem přispívá k fiskální konsolidaci na Kypru. Nicméně platnost stávajících kolektivních dohod omezujících růst mezd ve veřejném sektoru končí v roce 2018 a trvalejší řešení stále chybí.
- (9) V prosinci 2017 byly přijaty národní protikorupční strategie a akční plán. Stávající protikorupční orgán je stále nedostatečně financován, avšak vláda zvažuje zřízení nové nezávislé agentury. Různé legislativní iniciativy, např. návrhy zákonů o ochraně oznamovatelů, lobbingu a majetkových příznání, se v současné době projednávají v parlamentu a v případě přijetí by měly rovněž přispět k posílení národního protikorupčního rámce.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Čisté primární výdaje vládních institucí se skládají z celkových výdajů vládních institucí bez úrokových nákladů, výdajů na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z prostředků Unie, a nediskrečních změn výdajů na podporu v nezaměstnanosti. Vnitrostátně financovaná tvorba hrubého fixního kapitálu je rozprostřena na dobu čtyř let. Zohledněna jsou diskreční opatření na straně příjmů nebo zvýšení příjmů povinné na základě zákona; jednorázová opatření na straně příjmů i na straně výdajů jsou kompenzována.

- (10) Jak bylo uvedeno v doporučení pro eurozónu pro rok 2018, jsou opatření proti agresivnímu daňovému plánování naprosto nezbytná, aby se zabránilo narušování hospodářské soutěže mezi podniky, bylo zajištěno spravedlivé zacházení s daňovými poplatníky a byly chráněny veřejné finance. Vedlejší účinky strategií agresivního plánování daňových poplatníků mezi členskými státy vyžadují koordinované kroky v oblasti vnitrostátních politik, jež by doplňovaly právní předpisy Unie. Vysoká úroveň vyplácení dividend a úroků (vzhledem k HDP) naznačuje, že společnosti, které se uchylují k agresivnímu daňovému plánování, využívají kyperské daňové předpisy. Neexistence srážkové daně uvalené na odchozí platby dividend, úroků a v mnoha případech licenčních poplatků (tj. těch, které odvádí rezidenti Unie rezidentům třetích zemí), které odvádí společnosti usazené na Kypře rezidentům třetích zemí, může vést k tomu, že se tyto platby zcela vyhnou zdanění, pokud nejsou zdaňovány ani v jurisdikci příjemce. Neexistence uvedených daní spolu s pravidly pro určení daňové rezidence v případě daní z příjmů právnických osob mohou usnadňovat agresivní daňové plánování. Přestože režimy odpočtu pomyslných úroků pomáhají omezit zvýhodnění dluhu oproti vlastnímu kapitálu, mohou být rovněž využity pro účely vyhýbání se daňovým povinnostem, neexistují-li účinná pravidla proti zneužívání. Komise bere na vědomí pozitivní opatření, která byla nedávno oznámena nebo přijata (tj. oznámený přezkum pravidel pro určení daňové rezidence, plánované změny ustanovení o převodních cenách). Na základě nedávných výměn bude Komise i nadále pokračovat v konstruktivním dialogu s cílem bojovat proti strategiím agresivního daňového plánování.
- (11) Neefektivita soudního systému nadále ovlivňuje vymáhání plnění smluv a rychlé řešení občanskoprávních a obchodních sporů. Komplikovaná občanskoprávní řízení a nedostatečné prosazování soudních rozhodnutí ztěžují motivaci bank k využívání rámců exekučního a insolvenčního řízení za účelem snížení podílu úvěrů v selhání. Řada reforem již začala řešit nejzávažnější problémy soudního systému, zejména nízkou digitalizaci soudů a chybějící celoživotní odborné vzdělávání soudců.
- (12) Nové rámce exekučního a insolvenčního řízení se nadále využívají omezeně, což podkopává úsilí o snížení podílu úvěrů v selhání. Byla zřízena pracovní skupina zúčastněných stran, jež má přezkoumat provádění a účinnost zmíněných rámců. Byla přijata některá správní opatření s cílem snížit počet nevystavených dokladů o vlastnickém právu. Nicméně mnoho problémů zůstává nevyřízeno a stále chybí strukturální řešení nedostatků systému nemovitostních transakcí (tj. vystavování a převod dokladů o vlastnickém právu).
- (13) Vysoký podíl úvěrů v selhání nadále představuje jednu z největších slabín bankovního sektoru a ovlivňuje nabídku úvěrů. Banky stále narážejí na překážky při vymáhání pohledávek od nesplácejících vypůjčovatelů a problematická zůstává i špatná platební morálka. V roce 2017 podíl úvěrů v selhání poklesl, i když napříč bankami nerovnoměrně, a to v důsledku restrukturalizace dluhu prostřednictvím odpisů a swapů dluhů za aktiva. Přetrvávají pochybnosti o udržitelnosti plánů bank týkajících se snižování podílu úvěrů v selhání, neboť míra opětovných selhání a restrukturalizace zůstává vysoká a zvyšuje se přímé vystavení bank trhu s nemovitostmi. Tyto faktory poukazují na potřebu rychlého provedení ucelenější strategie na rychlejší očištění rozvah bank při současném zohlednění sociálních dopadů na zranitelné skupiny a pečlivě promyšlených pobídek ke zlepšení špatné platební morálky. Součástí této strategie musí nutně být legislativní změny umožňující účinné vymáhání pohledávek a usnadňující odprodej úvěrů, jakož i legislativní změny týkající se ochrany vypůjčovatelů a zavedení elektronických aukcí. Kromě toho je dohled nad správou a správní kapacitou pojištěn a penzijních fondů i nadále nedostatečný a ohrožuje finanční stabilitu. Vláda zamýšlí předložit legislativní návrhy na řešení tohoto problému během roku 2018.
- (14) Prováděním akčního plánu pro růst bylo dosaženo určitého pokroku v oblastech strategických investic, podnikání a zdokonalování tvorby právních předpisů. Nicméně některé důležité reformy uvázly na mrtvém bodě, především pokud se týká udělování licencí na investiční projekty. Přístup k financování se díky jisté optimalizaci požadavků na kolaterál zlepšil, avšak zejména pro malé a střední podniky zůstává klíčovým problémem. Opatření finanční podpory se zakládají především na grantech. Alternativní zdroje financování, jako je rizikový kapitál, financování vlastním kapitálem a skupinové financování, jsou pro kyperské podniky nadále okrajové. Úsilí v oblasti privatizace, jehož cílem je přilákat zahraniční investice zvyšující produktivitu, je v mnoha případech chabé a pouze několik privatizačních projektů se postupně realizuje (např. v přístavu Larnaka).
- (15) Roste zaměstnanost a nezaměstnanost rychle klesá, avšak mezi mladými lidmi a dlouhodobě nezaměstnanými zůstává vysoká. Pokračuje úsilí o zlepšení správní kapacity veřejných služeb zaměstnanosti. Problémem však zůstává poskytování služeb pro zaměstnavatele, zabezpečení kategorizace zákazníků, individualizovaného

poradenství a aktivizace, a to i pro příjemce zaručeného minimálního příjmu. Podíl mladých lidí (ve věku 15–24 let), kteří nepracují, ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, je stále jedním z nejvyšších v Unii. Komunikační opatření a včasná, individuálně uzpůsobená pomoc mladým lidem jsou omezené, jak potvrzuje jejich nízký počet v příslušných aktivizačních programech.

- (16) Bylo dosaženo pokroku při modernizaci odvětví vzdělávání, stále však existují závažné problémy. Nedávný pozitivní vývoj zahrnuje důkladné přezkoumání školních osnov a zavedení nového systému jmenování učitelů. Výdaje Kypru na vzdělávání jsou nad průměrem Unie, čímž Kypr prokazuje pevné odhodlání podporovat vzdělávání, odbornou přípravu a celoživotní učení. Výsledky v oblasti vzdělávání jsou však stále nedostatečné a předčasné ukončování školní docházky, jež je značně pod průměrem Unie, se výrazně zvyšuje. Účast na odborném vzdělávání a přípravě je nízká, reforma systému hodnocení učitelů stále probíhá a vysoký podíl absolventů vysokých škol nadále pracuje v povoláních, která nemusí nutně vyžadovat akademický titul.
- (17) Kypr dosáhl podstatného pokroku v oblasti zdravotní péče, neboť přijal právní předpisy zavádějící nový vnitrostátní systém zdravotní péče. Nový systém usiluje o zlepšení přístupu ke zdravotní péči, zavádění všeobecné zdravotní péče, snížení vysoké finanční spoluúčasti a zvýšení efektivnosti poskytování péče ve veřejném sektoru. Než bude systém v roce 2020 plně funkční, je třeba se vypořádat se značnými problémy spojenými s jeho prováděním a nezbytnými investicemi do něj. Mělo by se pokračovat v úsilí směřujícím k zabezpečení proti případnému překročení nákladů, k modernizaci a zlepšování efektivnosti poskytovatelů zdravotní péče, včetně primární zdravotní péče, k zavedení elektronického zdravotnictví a k zřízení národní organizace pro léčivé přípravky. Úroveň dlouhodobé péče je nízká a vzhledem ke stárnutí obyvatelstva zůstává i nadále výzvou.
- (18) V kontextu evropského semestru 2018 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Kypru, kterou zveřejnila ve své zprávě o Kypru pro rok 2018. Posoudila také program stability z roku 2018, národní program reforem na rok 2018 a opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Kypru adresována v předchozích letech. Komise vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku na Kypru, ale také rozsah jejich souladu s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (19) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2018 a dospěla ke stanovisku ⁽¹⁾, že Kypr zřejmě Pakt o stabilitě a růstu dodrží.
- (20) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení přezkoumala Rada národní program reforem na rok 2018 a program stability z roku 2018. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 až 5,

DOPORUČUJE Kypru v období let 2018–2019:

1. Přijmout klíčové legislativní reformy ke zvýšení efektivity ve veřejném sektoru, zvláště v souvislosti s fungováním veřejné správy, správy státem vlastněných subjektů a místních správ.
2. Vystupňovat úsilí o zlepšení efektivity soudního systému revizí občanskoprávních řízení, zvýšením specializace soudů a zřízením plně funkčního systému e-justice. Přijmout opatření k plnému uvedení rámců exekučního a insolvenčního řízení do praxe a zajistit spolehlivé a rychlé systémy pro vystavování dokladů o vlastnickém právu k nemovitostem a pro převod souvisejících práv.
3. Provedením komplexní strategie urychlit snižování podílu úvěrů v selhání, mimo jiné přijetím legislativních změn umožňujících účinné vymáhání pohledávek a usnadňujících odprodej úvěrů. Integrovat a posílit dohled nad pojišťovacími společnostmi a penzijními fondy.
4. Upřednostňovat provádění klíčových prvků akčního plánu pro růst, zejména urychlení strategických investic, a přijmout dodatečná opatření ke zlepšení přístupu malých a středních podniků k financování. Zlepšit výkonnost státních podniků, mimo jiné opětovnou realizací privatizačních projektů.

⁽¹⁾ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

5. Dokončit reformy zaměřené na zvýšení kapacity a efektivity veřejných služeb zaměstnanosti a posílit podporu při informování a aktivizaci mladých lidí, kteří nepracují a ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy. Dokončit reformu systému vzdělávání a odborné přípravy, včetně hodnocení učitelů a opatření ke zvýšení kapacity v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. Přijmout opatření zajišťující, aby vnitrostátní systém zdravotní péče byl podle plánu v roce 2020 plně funkční.

V Bruselu dne 13. července 2018.

Za Radu
předseda
H. LÖGER